

nikar preveč barv devati na kamen, k večem tri, ker sicer ne bojo lepe in se rade ena v drugo zamažejo. Potem je velik razloček, ktera barva se dene prva na kamen.

Perva naj je vselej tista, ki se mora naj bolj sogreti, da se vsede v marmor, po ti pa po versti tiste, ki manj gorkote potrebujejo. Če, postavimo, hočemo marmor rumeno, rudeče in zeleno barvati, naj se dene naj prej rumena, po ti pa barva drakonove kervi, in naj zadnjič z voskom stopljeni zeleni volk na kamen. Sploh morajo tiste barve, ktere so z voskom stopljene, vselej zadnje biti, ker te se rade razmažejo, če je kamen le enmalo gorak. Za vse barve s terpentinom ali vinskim cvetom mora kamen že pred barvanjem sogret biti; le če se kamen barva z vinsko-cvetnimi raztopljinami drakonove kervi in gumiguta, se kamen še le potem sogreje, ko je bil z barvami že namazan; v ta namen se vzame ponva z žerjavico ali še bolje je zareče železo, in s tem železom se pol pavca nad pobarvanimi kraji sem ter tje šviga tako dolgo, da se barva zadosti v kamen zasede.

Razun marmorja se dajo tudi drugi kamni na to vižo barvati in sicer toliko lože, kolikor večji so kamni.

Nova naprava ljubljanske hranilnice (Sparkasse), ktera gospodarjem poplačevanje njih dolgá polajsuje.

Vodstvo ljubljanske hranilnice je v zboru od 22. pretek. mesca nekaj sklenilo, kar je res velike hvale vredno, in ker nas je naprosilo, naj v „Novicah“ našim gospodarjem, ki so hranilnici na svoj grunt kaj dolžni, ali takim, ki mislijo vprihodnje dnarja iz hranilnice na pósodo vzeti, to novo napravo na znanje damo, radi spolnemo to željo.

Človek lahko dolg naredí, plačati pa ga, mu je dostikrat zelo težavno. Vsak pa lahko zapopade, da tudi tisti, ki je komu dnarja posodil, pričakuje ob svojem času povračila izposojenega dnarja. Hranilnica je tako rekoč velik gospodar, ki veliko razposojuje, pa tudi povračil ob pravem času pričakuje, da ne pride v kake zadrege.

Ljubljanska hranilnica je pretečene leta veliko dnarja razposodila gruntnim posestnikom na kmetih proti temu, da bo, če bi dnarja potrebovala, posojilo posestniku pol leta pred odpovedala in da o pol leta po ti odpovedi (Aufkündigung) ima dolžnik svoj dolg ji plačati. Skušnje pa so učile, da skor nobeden tacihi dolžnikov ni prišel in ni plačal, ker ali ni imel dnarja ali ga tudi drugod ni mogel na pósodo dobiti, da bi bil dolg povernil hranilnici. Hranilnico pa težko stane, gospodarja na kant djati, zato ker ji je žal, ako bi ob svoj grunt prišel, in ker tudi dobro vé, da se grunti pod njih vrednostjo prodajajo, ako pogostoma boben poje, ker sedanji čas ni veliko kupcov, da bi dnarja odveč imeli in bi hrepeneli po zemljiših.

Ker hranilnica tega rada ne stori, da bi na to vižo iztirjevala svoje kapitale, ostanejo dolgovi na gruntih leto za letom, in dolžnik tak je svoje posestvo ne le za se, temuč tudi za svoje naslednike (erbe) in naslednikov naslednike obložil s bremenom, ktereга mora on sam, sin njegov in unuki njegovi s tem nositi, da moraje neprenehoma činž plačevati. Tako je gospodar zakopal celó svoje naslednike v davšine, ktere bi jih morebiti ne zadevale, ako prvi gospodar, ki je dolg na grunt naredil, bi ne bil tako lahko dnarja v hranilnici na pósodo dobil.

Da se vse to odverne in dolžniku polajša poplačevanje njegovega dolgá na tako vižo, in ga to celó nič težko ne stane, je v gori omenjeni seji hranilnica to reč tako naredila, da zamore dolžnik vés svoj dolg s činži vred v 20 letih tako poplačati, da navadnih 5 gold. od 100

na leto činža plača, zraven teh 5 gold. od 100 pa še 3 gold. od 100 za odbitek dolgá. Z 8 gold. od 100 se je v 20 letih celi dolg s činži vred sam poplačal.

To je velika polajšava za dolžnika, kar mu bo sledeči prerajt očitno dokazal.

Postavimo, da je kdo 100 gold. dolžán, in da ne more svojega dolga 20 let plačati, — po tem takem bo na činžu po 5 gold. od 100 v 20 letih mogel plačati 100 gold., in čez 20 let ima še zmiraj tisti dolg od 100 fl., tedaj ima plačila 200 gold.

Če pa po ti novi napravi plačuje vsako leto navadni činž po 5 gold. od 100, in verh tega še 3 gold. od 100 kakor plačilo na odbitek dolgá, tedaj skupaj 8 od 100, je tedaj v 20 letih plačal 160 gold.; očitno je tedaj pridobil 40 gold. pri vsacih 100 gold., ker po preteklih 20 letih je kapital (dolg) in činže popolnoma poplačal, kar se je le zatega voljo moglo zgoditi, ker plačani 3 goldinarji od vsacih 100 gold. se vsakega polleta od dolgá odpisujejo, se tedaj njegov činž zmiraj pomanjšuje, zraven tega pa se tudi presežek povračila za 5 od 100 v rajtingo kapitalu na dobro pripisuje.

Naj tedaj tisti gospodarji, ki so hranilnici kaj dolžni, in kateri hočejo prostovoljno svoj dolg na to novo vižo poplačati, se oglasijo pri vodstvu hranilnice in mu povejo, da jih je volja po imenovani poti v 20 letih poplačati svoj dolg.

Polajšava ta je očitna; nadjamo se, da bo prav všeč mnogim posestnikom, ki ne morejo ob pravem času vsega dolga na enkrat plačati.

Starozgodovinski pomenki.

O imenu Styria, Štirsko, Štajarsko, Steiermark.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Dalje.)

Takošna domačnica azijska je tudi beseda parn, pern od glagola: par, pur, bewegen, vorrücken; odkodar: parvan, parvata, Hervorragung, Spitze, Berg. Po Pohorji sem še čul: na perni, na pernici, to je, na podgorji, in znamenito je, da v moziški fari stanuje kmet, kateri se piše Pernos, po hiši pa se velí Podgoršek.

Krajeve, na Podgorji stoječih, imamo več po Slovenskem, n. pr., Pernica pri Muti, Perniče, Pernikar na Kranjskem, in blizo Lotmera je vas pod severno panogo brega stoječa, kateri pravijo Pernožlavce, na izhodni panogi stoječi pa Podgorica.

V slovenskih rodovinskih imenih se to pretolmačanje ali obnovljanje starega imena z novim pogostoma nahaja, na primer: Trapinek, po domače Jamnik, cerkvenoslov. trap, fovea, jama, Bricman, po domače Vukounik, od brik, brek, še v Istri in na Kerškem otoku znana beseda v pomenu pes, primeri ogersko farkaš, Veršek, po domače Naberdnik, Čeunik, po domače Kernik, od čelo = ker, die Spitze, čelo je iz kal, kakor čer iz kar, ker; Poserpnjak, po domače Kosiunik, Sole, po domače Vodenik, od sansk. salan, salila, aqua, primeri imena rečic: Sala na Ogorskem, Štajarskem in Kranjskem; sem spada Solča, Souča, Cečounik, po domače Nabernik od cet, keltiški coit, coit, sansk. kota; Marot, po domače Mrakovnik, od Marota, boga teme, smerti. Je še tudi nekdo, kateri se piše Apat, po domače Mešnik. (Glej Repertoire des Taufbuches der Pfarre Altenmarkt.) V staroterški fari na Štirskem je kmet, kateri se piše Žirnik, po domače Serušnik. Tako je tudi korenika žiti enkrat pomenila gibati, teči, ker imamo rečice Žir, enakolično korenika an, an-huma, anima, in Una, Anas, Hana. Po takem so večidel imena slovenskih gor in rek azijske domačnice „indigenae“. Na Ruskem je rečica z imenom Beseda